

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 2. Vtrum Anima Christi in Verbo cognouerit omnia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

detur de fide; quia Scripturæ & omnes Patres docent Deum esse incōprehensibilem omni creaturæ. Ad Romanos 11. *O altitudo diuitiarum Sapientie & Scientie Dei! quam incōprehensibilia sunt iudicia eius, & inuestigabiles via eius!* & infra. *Quis cognouit sensum Domini, aut quis consiliarius eius fuit?* Quod si iudicia eius incōprehensibilia, multo magis eius essentia. Idem significatur Ieremie 32. *Magnus consilio, & incōprehensibilis cogitatu,* id est, secundum suas cognitiones & consilia. Psal. 138. *Mirabilis facta est scientia tua ex me: confortata est, & non potero ad eam.* Vbi Christus loquitur vt homo, secundum Haymonem & Cassiodorum; & dicit se non posse ad diuinam scientiam, quia est incōprehensibilis; vt exponit D. August. in illum locum. Vide Dionys. lib. 1. De diuin. nominibus cap. 1. & 7. & cap. 1. Mysticæ Theologiæ. Et Ratio est, Quia ad comprehensionem cognitionis, requiritur vt tam perfectè cognoscatur, quàm est cognoscibilis; id est, quàm postulat ipsius perfectio; Ita vt nihil eius lateat videntem, vt inquit Augustinus epist. 112: atqui est cognoscibilis infinite, sicut & infinite est amabilis. Vnde nullum lumen exæquatur eius cognoscibilitati nisi infinitum, quod creaturæ communicari non potest.

³ Dices; D. Fulgentius in Responsione quæst. 3. ad Ferrandum Diaconum, dicit esse sanitati fidei penitus alienum affirmare Animam Christi non plenam suæ Deitatis habere notitiam. Quod autem intelligat notitiam comprehensiuam, Patet; quia paulò antè ait, *Magnitudinem Creatoris omnibus quidem Angelis esse incōprehensibilem: non autem eandem esse rationem illius anime, quæ assumpta est in vnitatem persone: Nam, ait, habuit spiritum sine mensura.* Vnde infert: ergo non habuit minùs sapientiæ, quàm ipse spiritus. Deique in hoc tantùm distinguit notitiam Dei, à notitia animæ Christi; quòd anima illa nouit quantum Deus, non autem sicut Deus. Nam Deus ita nouit vt sit sua notitia; anima autem non est sua notitia, sed illam accepit à Deo per gratiam.

³ *Obiatio 2 D. Fulgentii.*
Explicata.
Respondeo; Hoc testimonium Fulgentij, sicut & multa alia ibidem, est valdè difficile; nisi dicamus ipsum loqui de notitia increata, quæ huic animæ per vnionem hypostaticam est communicata; per quam hæc anima, vt vna persona cum Verbo, vel potius ille homo comprehendebat diuinitatem suam. Quòd autem de hac loquatur, colligi potest, tum, ex testimonijs Scripturæ, quæ adducit; quæ nihil aliud conuincunt: tum, quia dicit illam animam esse vnã personam cum Verbo, ac proinde ipsam sapientiam diuinam; quare non posse illam hoc modo ignorare suam diuinitatem.

ARTICVLVS II.

Vtrum Anima Christi in Verbo cognouerit omnia?

⁴ *Non nouit omnia que sunt in potentia Doctorum in 3. dist. 14. sententia Dei.*
Respondetur tribus Conclusionibus. Prima est: Anima Christi non cognoscit omnia quæ sunt in potentia Dei. Est communior sententia Doctorum in 3. dist. 14. Probatur; Quia si cognosceret in Verbo omnia, quæ Deus potest facere, comprehenderet

diuinam virtutem: Nam quòd plures effectus cognoscuntur in causa, eò magis penetratur causa. Ergo si omnes effectus Deo possibile, in ipso, tamquam in causa cognoscantur, ipse omnino comprehendetur. Sicut si quis ita perfectè cognoscat naturam Solis, vt ex vi illius cognitionis cernat omnes effectus, quos sol potest producere; sine dubio solis virtutem comprehendit. Atqui impossibile est diuinam virtutem à creatura comprehendì: ergo &c. Vide plura in 1. p. quæst. 12. art. 8.

Secunda Conclusio: *Anima Christi videt in Verbo omnia, quæ Deus cognoscit Scientiâ visionis, saltem vsque ad diem iudicij.* Est D. Thomæ hoc loco: & cum hac limitatione (*saltem vsque ad diem iudicij*) omnium Theologorum. *Non enim nouit omnia que sunt in potentia liberati. que ad diem iudicij.*

Probatur; Quia omnes Beati vident in Verbo omnia quæ ad suum statum pertinent; vt communior opinio tenet; sed hæc omnia pertinent ad Christum; quia ipse est omnium Dominus. Deinde, Ipse est supremus omnium Iudex; ergo debet exactè & simul nosse omnium facta, dicta, & cogitata, vt iustam mensuram præmij vel supplicij cuique decernat. Quo argumento satis firmiter probatur Filium hominis, cui omne iudicium Pater dedit, cognoscere omnia, quæ ab initio mundi, vsque ad finem fiunt à creatura rationali.

Hinc satis probabiliter colligitur eum cognoscere etiam alia; nempe quæ à creatura irrationali fiunt; præsertim cum longè difficilius & sublimius sit, intueri omnes cordium cogitationes, quàm creaturas irracionales, eorumque motus. Deinde habent hæc sæpe connexionem cum factis hominum. *Etiam futura creatura irrationalis.*

Ex eodem fundamento multi colligunt Christum cognoscere etiam in Verbo omnia, quæ post iudicium, in omnem æternitatem futura sunt; id est, omnes blasphemias internas & externas damnatorum; & omnes cogitationes & laudes Sanctorum. Aduertit tamen, hanc rationem non videri valdè firmam, quoad ea quæ post iudicium in omnem æternitatem fiunt. Est enim Anima Christi scire debeat omnes omnium hominum cogitationes, & actiones, quæ vsque ad diem iudicij fiunt; tamen nulla est necessitas vt cognoscat distinctè in Verbo omnia, quæ fiunt postea in omne æuum. Primò, Quia hoc non videtur ad eius statum pertinere, cum non sit credibile singulos, suas omnes cogitationes futuras, visuros. Deinde, Quia parui videtur referre, quam quis cogitationem aut volitionem, hoc aut illo momento habeat. Cur ergo debeat hoc ostendi in Verbo? Tertio, Quia valdè probabile est creaturam non posse videre infinita, actu distincto & perfectò; vt docent Scotus, Bonauentura, Gabriel, Richardus in 3. distinct. 14. & Henricus Quodlib. 5. q. 14. vnde negant Animam Christi videre actu infinita. Et ratio est; tum, quia ad hoc videtur requiri lumen infinitum; tum, quia attentio infinita; tum, quia essent infiniti respectus, saltem formaliter distincti, & fortassis infiniti actus. Neque tamen hinc sequetur Animam Christi quidquam horum ignorare; quia sicut assistit ei omnipotentia Dei ad opera miraculosa, quæ voluerit; ita dici potest assistere Sapientia, ad reuelanda ea, quæ scire de his voluerit; ita vt rectè dici possit scire omnia illa in habitu. *Non tamen futura post diem iudicij.*

Dices;

Obiectio 2
D. Thomae.

Dices, D. Thom. ad 2. ait, Animam Christi cognoscere omnia, quae Deus scit scientiâ visionis. Et ad 3. ait, Scientiam Animæ Christi parificari scientiâ visionis, quæ est in Deo: atqui Deus scientiâ visionis cognoscit infinita; scilicet omnes cordium cogitationes, quæ erunt in omne ævum; vt ipse docet 1. p. q. 14. art. 12.

Explicatio

Responderi potest, Per scientiam visionis D. Thomam hic intelligere eam qua Deus videt omnes substantias, quæ aliquando extrabunt. Quod patet, Quia lib. 1. contra Gentes cap. 69, quod Opus conscriptum est post primam partem, expressè ait, Deum non cognoscere infinita per scientiam visionis; Nam, inquit, generatio, neutra ex parte est infinita. Idem confirmatur ex ijs quæ habet Articulo sequenti vbi ait Christi Animam scientiam visionis non cognoscere infinita. Nec obstat quòd hic in Corp. dicat, Christi Animam cognoscere omnia dicta, facta, cogitata, à quocumque, secundum quocumque tempus: quia tempus, solum extenditur vsque ad finem sæculi, quando cælum cessabit; iuxta modum loquendi D. Thomæ. Nec ratio D. Thomæ aliud conuincit; scilicet, quia Christus est omnium Iudex.

8
Videntur
hec in Verbo
tripliciter.

Petes, Quomodo hæc videantur in Verbo? Respondeo; Tripliciter id fieri posse. Primò, videndo essentiam diuinam, quatenus est visio & conceptus futurorum: potest enim diuina essentia ita cooperari cum intellectu beati, vt ostendat ei determinationes suæ voluntatis, vel scientiæ; id est, suas cogitationes, & consilia. Secundò, Per reuelationem seu locutionem Dei, quam mens in seipsa per lumen gloriæ potest intueri; Sed hæc duæ cognitiones non sunt intuitiue futurorum. Tertiò, Probabile est posse etiam videri intuitiue. Sed videtur id fieri non posse ex nuda visione essentiæ tamquam causæ: quia diuina essentia non est causa multorum futurorum, vt peccatorum: quorumdam etiam solum est causa vniuersalis & adiaphora, id est, indifferens, in qua effectus distinctè cerni non potest. Quare essentia diuina in hac visione se habebit

Non tamen
intuitiue
ex nuda
visione es-
sentiæ.

non vt causa, sed vt species intelligibilis: cum enim ipsa sit infinita, etiam in ratione presentandi potest representare omne verum; & concurrere cum intellectu creato, vt species illorum vel horum obiectorum. Tamen ex hoc solo cursu diuinæ essentiæ, non possunt videri futura intuitiue; quia intuitiuè potissimum ex vi luminis pendet: species magis deseruiunt apprehensioni & cognitioni abstractiue. At non videtur posse dari lumen creatum, quod vi suâ, in futura, tamquam in presentia feratur: ad hoc enim infinita quædam efficacia requiri videtur: Adeò enim sublimis est hæc cognitio futurorum, vt passim in Scripturis soli Deo tribuatur; & vix intelligi queat quomodo in ipsum conuenire possit, nisi fides nos confirmaret. Deinde nulla est luminis mensura, quâ necessariò futura cernantur; cum omnis illa mensura dari possit, etiam si non esset aliquid futurum. Quare vt hæc videantur, opus erit specialissimo influxu Dei, quo intellectum lumine gloriæ collustratum, altissimo modo tamquam in existentia dirigat, supra omnem vim creatam. Quo modo, quorundam sententiâ, per res creatas opera miraculosa, & effectus Sacramentorum perficit.

Nec per es-
sentiâ qua-
si species
intelligibi-
lem.

Neque etiã
intuitiue
per lumen
creatum.

Sed per spe-
cialem Dei
concursum.

Dices, Marci 13. vers. 32. dicitur: De die

autem illo vel hora, nemo scit, neque Angeli in celo, neque Filius; nisi Pater. Et Matthæi 24. solus Pater dicitur scire diem iudicij.

Respondeo, Omissis varijs expositionibus; Explicatur quo sensu Christus ignoret diem iudicij. certum est, Christum cui omne iudicium dedit Pater; diem iudicij non ignorare. Dicitur itaque nescire tamquam legatus Dei, nempe vt alijs manifestet. Ita Hieronymus, Chrysostomus, Theophylactus in cap. 24. Matthæi. D. Ambrosius lib. 5. De fide ad Grat. cap. 8. D. Basilius lib. 4. contra Eunomium. D. Augustinus lib. 1. De Gen. contra Manichæos cap. 22. & lib. 1. De Trinit. cap. 12. & alibi. D. Gregorius lib. 8. epist. 42. hoc enim modo sæpè loquitur Scriptura, vt Ioannis 15. vers. 15. Quacumque audiui à Patre meo, nota feci vobis; id est, quacumque audiui vt legatus & nuntius, pro hoc tempore vobis manifestanda. Consentit etiã communis modus loquendi, quo dicimur nescire ea, quæ sub secreto accepimus: & Legatus dicitur nescire ea, quæ sunt extra, vel contra munus legationis.

Dices Primò, Etiã Pater potest hoc modo dici nescire diem iudicij; scilicet vt alijs reuelat.

Respondeo Negando Assumptum; Quia Pater non obit legationem ad homines docendos, vt Filius. Vnde Rex etsi nolit alijs sua secreta patefacere, tamen non dicitur ea nescire; Sicut legatus dicit ea se nescire, quamuis priuatim sciat. Deinde Pater est primus fons huius reuelationis, à quo innotescit Filio, & Spiritui sancto.

Dices Secundò, Scriptura dicit ibidem etiam Angelos ignorare diem iudicij; at hi simpliciter ignorant: ergo & Filius.

Respondeo; Ex hoc loco non omninò constat, vtrum Angeli etiam dicantur nescire sibi, an solum ad alijs reuelandum. Probabilius tamen videtur eos absolute nescire; vt docet Scotus in 4. dist. 43. quaest. 2. art. 2. quia non erat occasio ita loquendi seu intelligendi de Angelis. Hinc tamen non sequitur Christum absolute nescire: nam longè est alia ratio de Christo, cui Pater omne iudicium dedit.

Tertia Conclusio: Præter hæc, Anima Christi 10
cognoscit omnia possible quæ in potentia creatura con-
tinentur. Est communis sententia Doctorum. Cognoscit
possibilia
creatura.
Ratio est; Quia cognoscit omnes creaturas, earumque coniunctiones & combinationes comprehensiuè; ac proinde totam illarum virtutem, saltem quoad effectus in specie sumptos. His ad-
de; Christum præter hæc intelligere multa soli Deo
possibilia. Et multa
soli Deo
possibilia.
nam ceteri Beati pro mensura diuini luminis plura vel pauciora ex his cognoscunt, licet nunquam sint futura: ergo plurima ex his cognoscit Anima Christi; quamquam adhuc infinita restent illi incognita.

ARTICVLVS III.

Vtrum Anima Christi in Verbo cognoscat infinita?

Respondetur; Cognoscit infinita in potentia, non tamen infinita actu. Vbi Notandum est vtramque partem intelligi de infinitis substantijs; vt docet Caietanus hoc loco, & ratio D. Thomæ postulat.

G g ij Prior